

מסורת הש"ס

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

ד.

עין משפט
גו מצוה

לג א מ"י פ"א מה'ל
נביעה הלכה ט פמג
עשין קיה טור ש"ע ח"מ
פ"י שמע פט"ף ד'
לד ב מ"ב סג הלכה ט:

מ"ד"י הוה אעבר ואמה. ולא כפירוש רש"י שפירש משום דמגן
בהמונל (לקמן דף טו.) עבד ואשה פניעתין כו' דל"כ ה"ל
למינתק עבד ואשה אלא מפרש ר"ת נקט עבד ואמה משום דקאי
אמתני' דסוף מסכת דים ועעמא משום דאזיל עבד דכסומן

ולא ראי ה"ל כפירוש רש"י שפירש משום דמגן
בהמונל (לקמן דף טו.) עבד ואשה פניעתין כו' דל"כ ה"ל
למינתק עבד ואשה אלא מפרש ר"ת נקט עבד ואמה משום דקאי
אמתני' דסוף מסכת דים ועעמא משום דאזיל עבד דכסומן

(א) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ב) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ג) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ד) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ה) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ו) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ז) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ח) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(ט) [ד"ס פ"ד מ"ד]
(י) [ד"ס פ"ד מ"ד]

גילוי הש"ס

תוס' ר"ה כשהיה בו'
אלא אמר. אפ"ה. לנקמן דף ט
ע"כ ועי' לנקמן דף יג ע"כ
נמוס' ד"ה הנהגות:
שם ר"ה בראי בו' ר"ה
שם פ"ה פ"ה ק"ב. ע"י
לנקמן דף י"ג ע"כ ר"ה
משפ"כ נא: בא"ד ראי
לא קרא רבלי. ע"י כספי
יבואם לה"ס פ"י ח':

רבינו חננאל

והוא השן שן אין כותשה
להויה אלא לאכיל
להנאה. ק"ן כותשה
להויה ואין לה הנאה. ואח
לפיהן פקדו ואמה דפסוי
מייחה. ודחי לה רב אשי
אזו כדו ואמה לאו עפמי
רבה אית בה מתניתין (א)
כספי מסכת ד"ה חאברו
עבדו ואמתי שיש בהן
דעה שאז יקניטו ילך
ודליק גירשו של חבירו
ונמצא מחיבתו בכל יום.
ולא עמד זה התיורין
ונדחה. והירך רבא הכי
תנא שור ולרגלו ומכנה
לשניו כו' וק"ן מאי שירה
מאי טעמא שן ורגל
מועדין מתחילתן וזו חמי
לרו ברשא ק"ן דדוחו חם
ולכי טיעור הוי ליה מועד
תנא ליה כספיא כשהויה
חב המויה לאחיי ק"ן.
ושמואל מאי טעמא לא
אמר כרב אמר לך אדם הוא
קמי' ליה כספיא דמתני'
הוארם ואמאי לא תנא ליה
ברישא ונבוקי פסונו
קמיי' בנזקי גופו לא
קמיי' ריש אומר
הלכה כשמואל. ורב אמר
לך אדם הוא דקמתי ליה
כספיא ליתחשבה כדרי
מערין הוא דאתא מאי לא
(רא) [ה"ר] (לא ראי)
[נאקמן] רבי קאמר לא
ראי השור שמשלם את
הכופר בו הצד השוה
שבתו שדרכו להויה. שור
דרכו להויה כפתור. אדם
דרכו להויה כשדרכו
ושמירתן עליו. אדם
שמירתו גופו עליו הוא.
ואפ"ה רבי אבהו דאמר
לתנא תני אדם שמירת

מפורש הס: **לאו** אע"ג דכוונתו
להויה אפ"ה פטורין. וז"ל עבד
ואמה גופיה נילף מק"ו דשן להחמידי
כיון דאכתי לא ידע טעמא דשמא
יקניטו רבו וע"ק כיון דידע רישא
דמתמינן למסכת דים (פ"ד מ"ו)
ואשה אפ"ה מסתמא ידע סיפא וע"ק
דעבד ואמה כשאין טוונתן להויה נמי
פטורי וז"ל מאי מייתי וי"ל דשפיר
הוה ידע המקשה טעמא דשמא
יקניטו רבו ואפ"ה פריך כיון דעבד
ואמה פטורין ואפילו בלין כוונתן
להויה ואע"ג דלא שייך טעמא דשמא
יקניטו רבו דאנוס הוא (דלפעמים
למכוונתו ואמרו לא נמכונו לכך
פטורי ככל ענין נמצא כוונתן
גורס הפטור ה"ר ק"ן שכוונה להויה
יש לנו לפטורו ורב אשי פי' דאפילו
בלין כוונתו להויה איכא טעמא דרבה:
כשהויה חב המויה כו'. לא
היינו כשהויה קמא
אלא מאדך כשהויה מרבה לה:
למחשבה בה"י פוערין כו'.
ושמואל ס"ל דלא
ה"ל לאשמועינן כספיא כיון דלא
אשמעין שום חידוש טפי מצרשא
אבל שן ורגל אע"ג דתנא ליה צרשא
תנא ליה כספיא גבי מועדין משום
חידוש דמפרש השן מועדת לאכול
אם הראוי לה והרגל מועדת לשבר
דרך הילוכה וק"ן נמי תנא ואע"ג
דמנא צרשא כשהויה חב המויה
לאחיי ק"ן מ"מ תנא ליה כספיא
משום דמני ליה גבי חמשה תמים
מש"ה תנא ליה נמי כדרי מועדין
ואי"ת אמאי לא חשיב אש ובור גבי
מועדים וי"ל דלא חשיב אלא בעלי
חיים אבל צור ואש כן לי פסע
לראשונה כמו פסע ג' ד':

ולא ראי ה"ל כפירוש רש"י שפירש משום דמגן
בהמונל (לקמן דף טו.) עבד ואשה פניעתין כו' דל"כ ה"ל
למינתק עבד ואשה אלא מפרש ר"ת נקט עבד ואמה משום דקאי
אמתני' דסוף מסכת דים ועעמא משום דאזיל עבד דכסומן

(א) [ד"ס פ"ד מ"ד]
ד"ה.

ל"ה דדרבה מיניה וכאן נמי אין שייך להוכיח תנא דבי חזקיה דלקמן
כפ"ד (דף טו.) משמע * דאי לאו קרא דעליו ולא על האדם היה ליפנין
אדם משור שיתחייב מיד מיתה וכופר ומעליו פטרי ליה אפילו שוגג
דומיא דשוס' דאין מויד לשור ומנא דבי חזקיה דפטור אפילו שוגג היינו
ממון שהויה בשעת חיוב מיתה ולאפקוקי ממאן דדריש כפ' אלו בערות
(כמונח דף לה.) וסס) הא אם יהיה אסון לא יענש דרוקא דין אסון אלא
חזקיה ואשמועינן לאו דרוקא דין אסון לא יענש אלא אפי' שוגג לא יענש:
ב"ן דכ"ף ופשיט אורחיה הוא. גירושלמי יש דישן לא מחייב
אלא כשהשכיב עממו אלל הכלים אבל אם יען והציחו כלים אללו
ועברן פטור דהס גרמו לו וכן אם היה יען והלך חבירו לישן אללו
והיוקו זה את זה הראשון פטור והאחרון חייב: **ולטעמיה**. פירוש
אפילו תימא מצעה זה השן: **אדם** שמירתו גופו עליו. מכלן
משמע דלא גרסינן במתני' וממונא) מדלא פריך נמי הכי אדם ממונו
הוא (ומשה' אין גרין למתקו כפירשתי לעיל (ג) ד"ה ומתוקן):
ואימא

ולא ראי ה"ל כפירוש רש"י שפירש משום דמגן
בהמונל (לקמן דף טו.) עבד ואשה פניעתין כו' דל"כ ה"ל
למינתק עבד ואשה אלא מפרש ר"ת נקט עבד ואמה משום דקאי
אמתני' דסוף מסכת דים ועעמא משום דאזיל עבד דכסומן